

LDDK pozīcija
Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes (NTSP)
24.februāra sēdei par Valdības rīcības plānu un par valsts budžeta
likumprojektu

1 Par Valdības rīcības plānu kopumā:

- Sociālajiem partneriem bija iespēja izteikt savu viedokli par VRP un tā redakcijās mēs redzam arī darba devēju priekšlikumus, vienlaikus **vairums mūsu priekšlikumu nav ņemti vērā, vai arī ir daļēji ņemti vērā:** (1) iestrādājot tos vispārīgākā formā vai (2) samazinot to “ambīcijas līmeni”, (3) vai arī sniedzot formālu vērtējumu, ka konkrētā darbība/uzdevums jau tiek veikts līdzšinējā kārtībā.
- **Vēršam uzmanību un izsakām konceptuālu iebildumu par to, ka VRP nepietiekami ir iestrādāta sadarbība ar sociālajiem partneriem. Atkārtoti izsveram, ka sociālie un sadarbības partneri ir jāiesaista visai sabiedrībai un valsts interesēm atbilstošu sociālekonomiskās attīstības problēmu risināšanā, lai garantētu sociālo stabilitāti un labklājības līmeņa paaugstināšanu valstī, un paaugstinātu sociālo partneru līdzatbildību par pieņemtajiem lēmumiem un to izpildi. ne tikai krīzes pārvarēšanā.**
- LDDK izsaka neizpratni par to, ka Valdības deklarācijas 303. uzdevuma formulējumā netika ietverts sociālais dialogs, tāpēc **iebilstam pret 303.4 pasākuma darbības rezultātu, kas nosaka, ka tiks sagatavoti grozījumi NTSP nolikumā.** Sociālo partneru organizācijas nav nosauktas kā līdzatbildīgās.
- Pozitīvi vērtējam, ka atsevišķas ministrijas sniedza atgriezenisko saiti par LDDK sniegtajiem priekšlikumiem.
- Darba devēji aktīvi iesaistījās VRP izvērtēšanā un sniedza savus priekšlikumus (īpaši aktīvi strādāja apakašpadomju darba devēju pārstāvji), tāpēc **aicinām valdību izmantot šo sociālo partneru ieguldīto resursu** un sagatavotos ieteikumus.
- **Aicinām ministrus rast iespēju tikties ar sociālajiem partneriem divpusējās sarunās** un noteikt prioritāri veicamos darbus no VRP, kā arī nepieciešamības gadījumā vienoties par papildus veicamajiem darbiem,

kam ir fiskāla ietekme un tādiem, ko var īstenot esošā finansējuma ietvaros.

- **Aicinām nekavēties ar nodokļu politikas reformu**, lai sekmētu pāreju uz augstas pievienotās vērtības ekonomiku, īpaši pievēršoties darbaspēka nodokļiem, jo tie ir būtisks instruments Latvijas ekonomiskās transformācijas veicināšanai (pielikumā LDDK vēstule)

2 Apakšpadomju (SDTSA, TSNTSA, PINTSA, VALTSA, RAPLTSA) darba devēju puses pārstāvju komentāri:

Sadaļā: I. DROŠĪBA UN ĀRPOLITIKA

- Iekšējā drošība un sabiedriskā kārtība

Deklarācijā dotais uzdevums Nr.023. Sadarbībā ar pašvaldībām paplašināsim pašvaldības policijas kompetenci un atbildību.

Aicinām papildināt ar Rīcības plāna pasākumiem:

- 1.Pārskatīt Valsts policijas un pašvaldības policijas funkcijas, lai apzinātu tās, kuras varētu tikt nodotas komersantiem, kas nodrošina sabiedrisko kārtību un drošību;
- 2.Efektivizēt resursu izmantošanu, tai skaitā izveidojot platformu noziedzīgu nodarījumu prevencijai, atklāšanai un izmeklēšanai.

Sadaļā: II. IZGLĪTĪBA

- Vairums mūsu priekšlikumu **nav ņemti vērā**, vai arī ir daļēji ņemti vērā: (1) iestrādājot tos vispārīgākā formā vai (2) samazinot to “ambīcijas līmeni”, (3) vai arī sniedzot formālu vērtējumu, ka konkrētā darbība/uzdevums jau tiek veikts līdzšinējā kārtībā.

Piemērs: Esam snieguši priekšlikumu iekļaut šādu uzdevumu: “Nodrošināt izmaksu efektīva skolu tīkla izveidi, lai katrā pašvaldībā katram skolēnam būtu iespēja pilnvērtīgi apgūt dabaszinātnes.” Tai skaitā pie sasniedzamajiem rezultātiem esam norādījuši, ka “Vispārīzglītojošo skolu dabaszinātņu skolotāju vakances ir 100% aizpildītas, sākot ar 2025./26. m.g.” un “Katrā pašvaldībā skolēniem ir iespēja apgūt dabaszinātņu augstākā līmeņa kursus no 2022./23.m.g.”.

Savukārt IZM piedāvā: “Izveidots optimālais vidējās izglītības sasaniedzamības modelis, nodrošinot, ka katram izglītojamajam attālumā līdz 50 kilometriem ir

pieejams STEM padziļināto kursu piedāvājums vienas vai vairāku pašvaldību ietvaros.” Tātad tiek apgalvots, ka var būt pašvaldības, kur nevienā vidusskolā netiks nodrošināti padziļinātie dabas zinātņu kursi.

- Pozitīvi, ka ir ņemts vērā priekšlikums par IIN atcelšanu darba devēja finansētām studijām. Arī no sākotnēji sniegtajiem priekšlikumiem, ir tādi, kas ir iekļauti VRP saturā.
- Kopumā redzams, ka, lai veiktu pieprasītos uzlabojumus ir nepieciešams finansējums vai arī līdzšinējās rīcībpolitikas un procesu pārskatīšana, ko acīmredzot IZM nav iespēju iegūt un īstenot. Varam atgādināt, ka ļoti gaidām iespēju satikties ar ministri un pārrunāt, mūsaprāt, prioritāros jautājumus, gan tādus, kam ir fiskāla ietekme, gan tādus, ko var īstenot esošā finansējuma ietvaros.

Sadaļā: III. Enerģētika, klimats un vide

- Pozitīvi, ka ir lietas, kas atbilst mūsu sniegtajiem priekšlikumiem, Piemērs Nr.1 : Padarīsim valstij stratēģiski nozīmīgās un tradicionālās rūpniecības nozares (zemes izmantošanas, kūdras ieguves un pārstrādes, mežsaimniecības, būvniecības un atkritumu apsaimniekošanas un saistītās nozares) par svarīgu izaugsmes dzinēj spēku, atbalstot to modernizāciju, kā arī veicināsim to attīstību, iekļaujoties “zaļajā kursā”, adaptējot nozaru darbību, lai nodrošinātu taisnīgu un sociāli atbildīgu to pāreju uz klimatneitralitāti, nesamazinot ražošanas apjomu.

Piemērs Nr. 2 Rīcības uzdevums- grozīt likumu “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un saistošos Ministru kabineta noteikumus. Tur kā rezultatīvais rādītājs ir noteikts: Radīts vienkāršots un paredzams administratīvais process sākotnējā ietekmes uz vidi vērtējuma veikšanai un tehnisko noteikumu saņemšanai, t.sk. gadījumos, kad darbības paredzētas ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un/vai nerobežojas ar tām. Likumā un saistošajos normatīvajos aktos precizēts, ka rekomendējošiem dokumentiem, kas ir nepieciešami vai rodas šajā procesā, saglabājas rekomendējošs raksturs (piem., sugu aizsardzības plāni, eksperta atzinumu sagatavošanas un citas vadlīnijas).

- Negatīvais piemērs: **Nav ņemts vērā mūsu priekšlikums ar kūdras un mežsaimniecības nozaru ilgtspējas nodrošinājumu "Fit for 55" klimata mērķu īstenošanas pasākumos.**

Sadaļā IV. KONKURĒTSPĒJA

- **Satiksme**

Deklarācijā dotais uzdevums Nr.191. Pasākums Nr. 191.2. Risināt jautājumu par pietiekamas intensitātes radiolauka mobilās platjoslas elektronisko sakaru pārklājumu ēku iekštelpās

Nepieciešams papildināt: Izpildes termiņš līdz 2023.gada 31.decembrim.

- **Nodokļu politika un nodokļu administrēšana**

Deklarācijā dotais uzdevums Nr.146. Ierobežosim valsts budžeta un stimulējošo vai atbalsta mehānismu pieejamību negodprātīgiem uzņēmumiem un personām gadījumos, ja veikti būtiski pārkāpumi sankciju ieviešanas, nodokļu, drošības un citās jomās, nosakot par pienākumu atgriezt līdz tam izmaksāto atbalstu.

Nepieciešams papildināt ar Rīcības plāna pasākumu:

Aktīvi iesaistot nozaru asociācijas, pilnveidosim normatīvo regulējumu, lai nepieļautu negodprātīgu uzņēmēju iespējas piedalīties un uzvarēt publiskajos iepirkumos.

2 **Par valsts budžeta finansējumu profesionālajai izglītībai:**

- Informējam, ka PINTSA 8. februāra sēdē lēma vērsties pie Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes ar lūgumu atbalstīt finansējuma piešķiršanu profesionālajai izglītībai atbilstoši faktiskajām izmaksām, profesionālās IP bāzes finansējuma palielināšanai, normatīva nodrošināšanai pilnā apmērā, kā arī atbilstoša finansējumu pedagogu darba algas nodrošināšanai un profesionālās izglītības attīstībai.

- Papildus faktiskajām izmaksām atbilstoša bāzes finansējuma piešķiršanai profesionālajai izglītībai, kā arī pedagogu atalgojuma celšanai, kas ietverta PINTSA lēmumā, ir jāveic arī šādi ieguldījumi:

- o Mācību prakšu izmaksu un DVB mācību īstenošanas izmaksu finansēšana profesionālajā izglītībā;

- o Valsts finansēto vietu skaita palielināšana profesionālajā izglītībā (lai tiektos uz mērķi 50:50 pēc 9. klases);

- o Nozaru ekspertu padomju darbības koordinācijas atbilstoša finansēšana;

- o Finansējums profesionālās izglītības satura reformas turpināšanai.
- Vienlaikus uzsveram, ka ir nepieciešams īstenot arī izmaiņas profesionālās izglītības finansēšanas sistēmā, kas var nebūt finanšietilpīgas, piemēram, profesionālās izglītības programmu koeficientu pārskatīšana.